

75
K. M. Krans och Konungens
Fru ^{Li} Ch tan /

Den Stoormæchtigste Konungen och Herren
Her **CHARLES** den XI.

Sveriges / Siöthes och Wändes Konung /
Stoorfurste til Finnland / etc. etc. etc.
Allernädigst lått anamma /

^{genom}
Hans Hög Gref. Excell.^s
Her Kongl. Rådet / Generalen och Gen: Gouverneuren
Grefwe Goran Sperling /

^{Uthaf}
Borgmestare och Råd

^{Sampt}
Borgerskapet

i Stappelstaden Nyen uti Ingermanland
^{Theras}

Wyllningz = Sed.

Ahr 1688 / den 14. Februarij.
Enfaldeligen Förestålt

^{aff}
Jacobo Lang.

Pastore & præposito Ther sammastådes.

M 1088 (4) 44
Stockholm / Tryckt af Henrick Keyser / Kongl. M:z och Ups: Acad: Booftr.

Then

Stoormechtigste Konungen och Herren

Her S I M O N

Den Elloffte/

Sweriges/ Biöthes/ och Wändes Ko-
nung/ Stoor- Gurske til Sinnland/ Hert-
tig uti Skåne/ Estland/ Lijfland/ La-
relen/ Brehmen/ Berden/ Stetin- Pom-
mern/ Sassen och Wänden/ Gurske til
Rügen/ Herre öfwer Ingermannland
och Wismar; Så och Pfalz- Brestwe
wid Rhein i Beyern/ til Gulich
Ewe och Bergen Hertigh etc.

74
Stoormechtigste Allernädigste Konung
och Herre.

Den Konungz Högheet kan aldrig klarare lysa
än när han blifwer paarat medh then Högste
HERren: Den Wördsamma Fruchtan och Kärleek
som ther af slyter hoos Undersåtharena aldrig bättre
förestält/ än när han står brede wid GUD. Detta
hade iagh hwarken understådt eller förmått af mig
sielf göra/ om icke then H. Ande hade mig härutinnan
före

78
föregädt/ som jempte een Himmelst Herre sätter een
Jordist Konung/ när han säger: Min Son fruch-
ta HERRAN och Konungen. Med desse Ord
har iagh genom Gudz Nåde eenfaldeligen påmint
Eders Kongl. May:z Undersåhare i Staden Nyen
theras underdånige Plicht at göra theras Hyllningz
Eed med Wördna och Glädie. Och ehuruwål iag
tå tänckte i betrachtande af min ringheet/ at låta the-
ta blifwa wid thet Predikade Ordet/ uthan at förfor-
drat under Trycket/ år iag dock ther til föranlıten
worden af thet behag som the Hög. förnähme Åhöra-
re ther til hafwa weelat förspöria låta. Men at iag
kommer til then dristigheeten at låta theenne Eenfal-
diga Predikan uthgå under Eders Kongl. May:z
högsta Nampn/ skeer både til at uphielpa henne/ och
til at befalla migh aldraunderdånigast uthi Eders
Kongl. May:z högsta Kongl. Nåde/ såsom iag stat-
tar för min förnämste timmeliga Sällheet at i alla
mina Lifszdagar åga thet Nampnet af

Eders Kongl. May:z

Aldraunderdånigaste och Trogneste
Söreibidiare och Lienare.

Jacob Lang.

74
Wthi thens Aldrabeligaste Tre-enig-
heetz/ Gudz Faders/ Sons/ och thens heli-
ge Andes Namn. Amen.

SAsom wij hafwe warit Mofi lydi-
ge/ så willjewij och wara tig lydige;
Med dese Ord gifwa Israels Barn tillkänna
den underdånige plickt med hwilcken dhe wore för-
bundne emot dheras Anförare Josua. Jos. i. 17. The ha-
de in till den tiden lefwadt under Mosis Regemente/medh
hwilcken Herren hade warit/ görandes alt hans företagan-
dellyckeligit och wälsignadt/ men nu war has genom
döden them ifrån tagen/ och Josua i itälle fått befallningh
at antaga regeringen/ dherföre försäkra the honom om een
sådan lydna / som the Mofi bewijst hade / hwilcken be-
stodh theruthi / som dhe näst till förenne hade förklarar:
Alt thet tu ofz budit hafwer / thet willje wij
göra/ och hwart tu sänder ofz tijt willje
wij gåå. The wijste wäl hwad ett regementz natur for-
drade

drade: at undersätarena äre sin Öfwerheet skyldige wörda
 hörksamheet och lydno/therföre woro the icke seena at infinna
 sig theruthi; ty såsom Öfwerheeten wakar och drager om-
 sorg om det almenna bästa/ till at befrämja det medh alle
 des nyttigheeter/ lyfttaudes uppå alles wälgång igemeen /
 och hwar och eens wältrefnad i synnerheet/ så hafwa under-
 sätarena orsaal at glädia sig ther öfwer/ at dhe näst den
 troo och förtröstan som the hafwa till Gudh i Himmelen/
 kunna försee sigh till dem som hafwa wäldet på Jorden-
 ne/ till at blifwa icke allenast bestyddade uthi thesas för-
 måhner/ uthan och at dhe kunna förkåfra sig uthi dheres
 wälstånd; och såsom den största deelen af dhen timmeliga
 Lycksaligheeten beståår härutbinnan/ så äro the benägne
 red sin hörksamheet/ at hielpa och understödia dem som
 wället hafwa i händerne/ eenkannerligen dherföre at dhet
 länder dem sielff måst till gagn och nytta. Detta hade
 Israels Barn här till ehrfarit/ dhe hade och fått lyffte at the
 skulle bemächtigas sig Canaans Land/ till at få niuta dheß
 fetma och rymniga wälsignelse/ men till at komma dher till/
 kunde icke skee uthan een wijß Regent och anförare som dem
 beledsaga skulle/ dertföre såna the/ såsom wij hafwa
warit Most lydige så willje wij oc wara tig
lydige. Med thet samma som een Regent blifwer upfatt
 på thronen/ blifwa undersätarena förbundne med lydna e-
 moot Regenten/ ty dhe antaga honom så för thesas Her-
 re Guds oc förswar/ther om påminner then H. Apostelen:
hwar och een ware öfwerheeten som wäl-

Iet hafwer underdånig/ förthenfull mä-
 ste man wara underdånig / icke allenast
 för straffet skull uthan och för samwetet
 skull Rom. 13. 1. 5. war Herre öfwer oss/ tu
 och tin Son/ och tin Sons Son/ effter tu
 hafwer frelst oss ifrån the Midianiters
 Hand säya the af Israel till Gideon Jud. 8. 22. Thet är
 ingen ring naturligare än een ordning i allehanda stånd/
 ty uthan den måste dhe snart förfalla och förgåås. Hwad är
 ett Huushåld uthan HuusBonde eller dem som des rum
 förträda? een oordning: hwad är een Stadhuthan för-
 män? een oordning: hwad är ett Land uthan Öfwerheet?
 een oordning: hwad är ett Rijke uthan Konung? een oord-
 ning. Men hwad är denne oordningen? een söndring/ thet
 som thet går effter Jesu suut: hwart oc itt Rijke
 som söndrar sig emot sig sielf/thet warder
 förödt och Huus faller på Huus. Luc. 11. 17.
 Kan och ett Krig uthföras uthan anförare? Ett Skepp se-
 gla uthan Styrman? Een Kropp lefwa uthan Anda?
 Huru naturligit thet är at lefwa uthi wise ordningar thet
 hafwer naturisens Herre låtit see i många handa måtto
 bland dhe oförnuftige Creaturen/ men serdheles finne wij
 det när wij besee Bijers underlige Regering/ öfwer hwil-
 len

Een wij kunna mehra förundra oss/ än begriipa thet under-
 liga Regemente hoos theras Konung/ den underliga lydna
 och kärleef hoos dem som under honom höra/ then under-
 lige ordning ibland dem som under honom tiena och arbeta.
 Igenom denne ordningen blifwer naturen måst underhål-
 len at han icke må taga någon hastig och oförmodelig ånda/
 ty om hwar och een i den synliga Werlden finge lefwa effter
 sitt behag/ så blefwe snart een ånda med alt lefwande. Cain
 förgiorde fierde dhelen aff Werlden med ett slag uthi sin
 ondskā/ så skulle snart mehra än fierde dhelen blifwa för-
 giordt/ om Menniskian icke fruchtade för någon/uthan ha-
 de frija händer at föröfwa och suborda sin ondskā. Thet
 skal wara många dagar i Israell at thet skal
 ingen råtter Gud wara/ingen Präst som
 lärer/ ingen Lag säger Maria Obedz Son/ men hu-
 ru tå tilgå skulle gifwer han ock tåkänna: På then tij-
 dē warder icke wälgångandes them som
 uth och ingå/ förty thet warder ett stooit
 buller öfwer alle them som boop på Tor-
 denne/ ty thet eena Folck et skal slå thet an-
 dra och een Stad then andra 2. Par. 15. 5. 3.

Man plågar säya om dem som hata hwarannan homo ho-
 mini Lupus, emedan Menniskian än är stadd under-
 wäldek

waldet/ och böhr fruchta för straffet när hon ondt göör.
 Mån man icke hade skäl at ombyta dhett och säya homo ho-
 mini Diabolus, den eewa Menniskan är den andras Satan
 och Diefwul/ om thet wore icke någon ordning/ och hoön
 förmedelst den samna wore någon fruchtan underkastadt
 för straffet/ när hon illa göör; ty ehuruwål den naturlige
 Lagen fordrar at man skal lefwa årligen/ icke göra eenom
 androm någon skada/ uthan lämna hwar och een det som
 hoön tillhör/ at nyttia det i fredh och roligheet/ så är
 mehra än nock bekant/ huruledes denne naturlige Lagen är
 blefwen genom det beklagliga syndafallet lijka såsom ona-
 turlig/ ty ändock man weet at Lagen sådant fordrar/ så
 är lijewål naturen så förderfwat at han stråfwar theremot.
 Thet går i detta fallet åfwen såsom med them som icke will-
 ja omwända sig till Gud/ uthan man lägger them Best och
 Best i Munnen/ warandes Hästar och Muhlur lijke Ps. 1. 32
 Detta besinnade den H. Daniel ganska wål när han i sin
 andacht till Gud således bekände/ wij hafwe syndat/
 giordt orätt/hafwe warit O gudachtige oc
 wordet affällige/ wij hafwe wijkit ifrån
 tin båd och råtter/wij lydde icke tina Tie-
 nare Proheeterna/ som Predijkade i titt
 Rampn warom Konungom Dan. 9. 5. 6.

Huru nödig een Öfweelheet är ibland Folcket till at för-
 fordra theras nyttigheet och wålgång/ sampt afwårja all
 skada och förfång/ kunne wij sluta ther af/ at thet är ett swårt:

Herrans straff när han borttager Öfverheeten uthur Landet/ såsom han hootade Jerusalem och Juda thet medh at han skulle taga bort Domare/ Höfwijsmän och Rådman/ gifwandes dher med tillkänna at dheres Regemente skulle förfalla/ och the thet igenom råka uthi ett ynkeligit tillstånd. Wäl hafwer fordenstill Lipsius kallat Öfverheeten een Peelare/ på hwilcken alla Wemissiors handlingar kunna stödia sig/ och det Folcket Lycksaligt som hade een god Öfverheet/ men twert emot aldraolycksaligast som antingen hade iugen/eller een ond Öfverheet. Regements standet är ett band förmedels hwilcket det Almenna goda kuytes och hålles till samman/ til at undwijka den oreeda som skulle följia der af at ingen Regent woro/ men i ställe at niuta the förmåbner som af ett wälbestält Regemente ordentligen genom thens högstes wälsignelse tillfalla.

Om nu Israels Barn i äseende till alt detta säya till Josua
Såsom wij hafwe warit Rossi lydige/ så
 willje wij och wara tig lydige/ Så hafwe wij
 icke minder skal till at säya till wår Stormechtigste
 oc Allernädigste Konung **CARL** de elloffte/
 Sweriges/ Göthes/ och Wändes Konung;
 Storfurste till Finland/ Hertig u
 ti Skåne/ Estland/ Lijflad / Carelen/ Brehmen/
 Werden/ Stettin- Pommern/ Casubien och Wänden/
 Furste till Rugen/

Herre öfwer Tngermanland oc Wißmar/
 Sa oc Pfaltz grefwe wiß Rhein i Beijern/
 till Gulich/ Elefwe/ och Bergen Hertig etc.

Gåsom wij hafwe warit tin Högstfälig Herfa-
 der Glorwürdigast i Amiffeländige/ så willje wij
 och wara tigh lydige / alt thet tu of budit hafwer thet
 willje wi göra / och hwart tu fänder of tigt willje
 wi gåå / theruthi består wår egen nytta och wålfård ;
 Om I Effelige HERkans Återlöste / medh fullt alfwar
 uthan all Fryntan / underskrifwen det förra // kunnen
 i fäst wål göra eder försäkradt om det seenare ; ty hafwen I
 icke så mange proof af Hans Konl. May:t synnerliga Nå-
 de/ med hwilcken Hans May:t har låtit sigh wårda om
 denne Staden/ begåfwandes honom med förinåhner och
 frifheet fram för mange andra? hafwen I icke proof af den
 dageliga försorg/ som Hans May:t Allernådigast drager
 för des Wåltrefnad/ at des Inbyggjare måtte kunna lefwa
 i Fred och Rooligheet/ och till den ändan arbetat uppå een e-
 wig Fridh med den närgrånsande Muscovitiske stoore mach-
 ten? hafwen i icke proof huruledes Hans May:t genom des
 Högfbetrodde Mans/ hans Grefl. Excell. Herz Konl. Nå-
 det/ General och General Souverneurens oförlifflige Om-
 sorg och wålsamheet för denne Landzortens upföms/ lå-
 ter göra och upsättia alt nödigt förfwar/ till Landets säker-
 heet/ dher något Fientligt siguyppa skulle? Här af kunnen
 i wål sluta mine Åffelige åhörare/ at i nåst Guld hafwen
 orsaak at tillskrifwa wår Allernådigste Konung all eder
 Wålgång

Wälgång och lycksaligheet/ så at J i föllie der af ären Hans
 May:t skyldige icke allenast eder trooheet/ uthan och eder
 Wälgång/ och förnähner/ alldenstund Hans May:t råst
 Gudh uppehåller och förswarar them bågge. Ty det som
 J hafwen wunnit och nyttien ännu genom eens annars
 omsorg/ hwar till J omöyeligen af eder sielf hade kunnat
 komma/ dhett ären J ju honom skyldige som eder det förskaf-
 sat hafwer; Israels Barn woro på wägen at ingå uthi
 Canaans Land/ och therföre låswo de Josua dheras An-
 Förrare/ at the wille wara honom i all ting lydige / ty the
 wist wäl at the uthan hans bistånd icke kunde komma
 till at besittia det goda Landet. Wij äro allaredan inkom-
 ne uthi detta wårt Canaans Land/ och kunne försee oss
 till Hans May:t at wij här kunna föra ett stilla och ro-
 ligt lefwerne i all Gudachtigheet och ährligheet/ såsom till
 den Gudfruchtigaste / Rättwistaste / Nädigste / Tapper-
 ste och Fredsamste Konung och Herre. Den Gudfruchtiga-
 ste/ såsom den som icke allenast sine Undersäi are föregår
 med Berömligste effterdomelser till Gudfruchtan/ uthan
 och med allwarjamme påbud och Placater ährligen håller
 them ther till / men eenkannerligen har låtit det see/ förme-
 delst den nyssigen publicerade Ryrkeordningen/ huruledes
 den Högsta Gudens sanna Dyrtkan har warit Hans Konl.
 May:t om Hiertat; Den rättwistaste som tijd effter ar-
 nan/ uthtyder det som mörkt har warit/ förändrar dhett
 som ogilt pröfwat/ och tillsätter det som manglar i Lagh
 och Stadgor; alt till den ändan at hwar och een må sköp-
 pas dem rätt som han med skäl äger; den nädigaste / som
 icke förskuter någon nödhträngd / som hielper den förtryck-
 ta/ och som gerna hörer hwars och eens beswär och klagan-

Den tapperste/ som länge Historier måge bättre beskri-
wa/ än jag på denne korta tiden skulle kunna omtala;
Den fredligaste som låter sig högst angelägit wara at bij-
behålla den förwertwade freden/ och till den ändan icke be-
spaar någon flit möda och omkostnad. Om nu Samuel

kunde säna om Saul/ hans lifte är icke ibland
alt Folcket / til ewentyrs för hans längd skull/ at
han war Hufvudet längre än Folcket/ så kunne wij säna
om Wår allernädigste Konung hans lifte är icke i-

bland alt Folcket för hans Gudfruchtigheet/ hans
Rättwisja/ hans Råde/ hans Tapperheet/ och hans Fredsam-
heet skull. Then H. David sluter de 144. Psalm med desse Ord:

Saligt är thet Folck hwilkes Gud HEr-

ren är. Jag troor at David icke skulle ogilla/ om iagh
med förbehållen wördna emot Gud/ skulle göra bem:te Ps:
en Vers längre och säna/ Saligt är det Folck/ hwilkes Ko-
nung CARL den Elofte Sveriges Konung är. Ty at
wij så mycket säkrare måtte niuta allßöns sällheet/ wil hans
May:tt sielf förplichta oss at emot taga den sanna/ förplich-
ta oss genom en Fed at wij icke försküte thet goda som hans
May:tt wil oss betee/ ty när wij göre wår hyllningz eed åth
en Gudfruchtig/ Rättwis/ nådig och Fredsam Konung/
så swäre wij at wela hålla oss effter hans Gudfruchtigheet/
nöya oss med Rättwisjan/ emottaga Råden och glädia oss
af hans Fredsamheet; Och då oss hade bort falla neder för
hans May:tz Thron/ til at sökia i underdånigste wördna/ at

och måtte tillåtas förmedelst een jadan Sed at försäkra oss
 om desse förmåhner / förekommer hans May:t oss med des
 Nåde / och wil förbinda oss til at söka wår wåhlsfärd. Der-
 före måge wij så mycket willigare wara til at hylla wår
 allernådigste Konüg med Glädie / som wårt bästa warder der-
 igenom upbyggt: Så mycket uprichtigare hålla wår Sed / som
 wij sielfwe det största gangnet der af hafwa: Så mycket helt-
 gare lefwa der effter / som wår plicht och skyldigheet dhett for-
 drar; Hwar om den H. Salomon oss påminner / som skal
 gifwa oss på denne stunden en beqwemelig Text för närwa-
 rande tilfålle och hyllningz Sed at betrachta / men at det med
 nytta / genom Wålsignelsen af Högden / skee måtte / låtom oss
 med troget och andachtigt Hierta bedia / **Fader wår ic.**

Textus Prov. 24. v. 22.

**Min Son fruchta H E r
 ran och Konungen.**

The sworo Herranom medh höga
 Röst / med Koop / med Drumeter och Ba-
 suner / och hela Juda frögdade sig öfwer
 Eden / ty the hade sworet af alt Hierta /
 berättar den H. Ande 2. Erou. 15. 14. 15. Judarna woro
 mycket ostadige uti sin Gudz tienst / ty ehuruwäl den Him-
 mel-

melste Samlingen war dem uppenbarat / dhe wiste genom
 ofwijslige Berättelser / som dhe hade bekommit alt ifrån
 Adam förmedelst hans efterkommande / sampt andra wich-
 tige Pål / at alt det som dem föreskrifwit war genom Mo-
 sen / och andra H. Menniskior / war den lefwande Gudens
 Ord / dem til Underwising gifne uthidheras Gudzdyrkan.
 icke desto mindre föllo dhe offta ifrån den lefwande Guden
 til döda och stumma Afgudar; ty ehuruwäl dhe blefwo brach-
 te på den rätta Wägen / war thet icke til at lijta på dheras
 ståndachtighet. Thet skulle falla mycket widlyfftigt at för-
 tälta dhergs Ostadigheet / och förden skull wele wij allenast
 för denne gången beståda / huruledes Konungen Assa up-
 rättar den rätte Gudztiensten / och förbinder dem til alswar-
 samheet theruthinnan förmedelst ett Förbund / som dhe med
 Eed bekräftade / at dhe skulle sökia Herren theras Fädres
 Gud af alt Hierta / och af allo theras Siäl / med thet Witte
 at ehoo som hälst / antingen lijten eller stoor / Man eller
 Qwinnan / icke gjorde thet / skulle dö. På thet at hwar
 och en skulle låta detta wara sig så mycket angelägnare /
 sworo the H & Xranom med höga Köst /
 med Koop / med Trummer och Basu-
 nnr / frögdandes sig heela Juda öfwer
 Eeden / ty the hade sworet af alt Hierta.
 War trögheet som wij drages med af Naturen / förhindrar
 oss at fullkomna den Skyldigheet som wij woro skapade til
 at efterlefwa. De reetelser som wij swästa uti / förleeda oss
 til at beordra det som ondt och ofhäligt är / ty wij löpe
 gerna

gera af och an/ och förgripte oss jemwähl i dhe stycken/ som
 wij hade Krafter til at undfly/ om wij skulle them rätt an-
 wända. Ther aff flyter thet/ at wij twisse om det som wij
 skole slutha/ och sedan wij hafwa slutit/ rifs wa wij åter
 thet up igen: Om icke detta alltid seer för våra swaghee-
 ter skull/ så är icke mangel på frestelserna som försöbra oss;
 then 5. Ande sluther sådana under the **Mån** sö twisla

och åhro ostadige i alla sina Bågar /
 Jac. 1. 8. Så går thet til i Gudztiensten/ ty föruthan thet
 at Menniskians Hjertas Upsåt och Tancke är alltid benä-
 gen til thet ondt är/ beslijtar sig Satan at draga henne til
 at tullborda sine Anslag / görandes sigh större hepp til
 at lyckas derutinnan/ så länge som hon icke har satt sigh
 wäl i Mootwårn at achta sig thesfore; Den 5. Konung
 David/ som detta wäl merkte/ wille förekomma thet/ gif-
 wandes tilkänna sitt Sluth ther om sålunda: **Jag**

hafwer satt mig före/ iag wil taga mig
 wara at iag icke syndar med mine Tun-
 go/ jag wil hålla min Mun tillbaka så-
 som med bett Ps: 39.1. Samma Fabra som Mun och

Tuugan äro underkastade/ swäfs wa Menniskians öfrige Lem-
 mar/ Sinnen och Krafter uti/ hwilken är så mycket större/
 så länge man icke har gjort sig itt fast sluth til at wähl
 taga sig til wara. Fieder och Agnar med annat som så lätt
 är/ kan Wädret föhra hwarth thet wil/ men thet som hafwer
 någon

någon swär wigt/ och hafwer wäl fatt sig/ kan icke lätteligen bortdrifwas. Många tänckta wid sig sielf/ at the willia wara faste uti sin andacht/ och gå stadigt på Saligheetenes Wäg/ men wända tillbaka så snart ett Mootgångswäder möther them; Men den som sluter wist wid sig sielf och swär aff alt Hierta/ låter icke lätteligen draga sig therifrån/ ty föruthar det at han är therigenom med starckare Band förbunden/ så förminskas och Frestelserne som han tilförenne war nderkastadt; Naemi wille afråda Ruth at hoon icke skulle föllia henne uthi hennes Sorg/ utan wända om til sitt Land igen/ men effter som Ruth hade fast slutit at föllia sin Swära/ och derne såg at hoon stod fast i det sinne at gå med hennel wände hon åther at tala så meer med henne. Ruth. 1. 18. När Aposteln Pauli Föllie hörde at han wille reesa til Jerusalem: Wetandes at han ther skulle blifwa bunden och fångsladt/ bådo the at han icke skulle draga tijt up/ men aldenstund han hade slutit det wid sig och lått intet säya sig/ gofwo the sig til fridz: såyandes

Warde Herrans willia. Act. 21. 12/14. Wij äre wäl förbundne til at göra det som godt är/ men effter som wij slite gierna sönder det Band som wij af Naturen äro belagde med/ så är thet nödigt at wij tråda uti itt nytt Förbund/ och på det at det måtte blifwa så mycket fastare/ bekräfta det med en Eed/ såsom Judarna göra/ hwilke sworo Herranom med höga Rösti/ frögdandes sig öfwer Eeden/ ty the hade sworit aff alt sitt Hierta.

Ett löst förehaswande galler här intet/ thet måste skee aff alt Hierta uthan Skrymtan. Jag hafwer
 hördt

hördt thetta Folck; Oro som the med
 migh tablat hafwa / thet år alt godt
 som the sagdt hafwa / Ach thet the
 sådant Hierta hade til at fruchta migh
 säger HERRen om Israels Barn Dint 5. 28/ 29. När
 Barnabas kom til Antiochiam förmanade hä them
 alla/ at the aff Hierta skulle faste blifwa
 och hålla sig in till HERran Act. 11. 23.
 Den som hafwer ett godt och uprichtigt Hierta/ kan man sig
 säkert tilförtroo/ och den som har förplichtadt sig Edeligen
 at fortfahra i sin uprichtigheet/ har man ey behof lätteli-
 gen at fruchta före/ at han sitt goda Sinne förändra skulle.
 men ther Hiertat icke är rättfinnigt/ ther är Skrympian
 Sweel och Bedrägerij. En ehuruwäl många weeta i sitt
 Samwete hwad rätt är/ göra the thet dock icke/ när thetas
 Hiertan äro therifrån wände: Orsaken hwarföre Israels
 Barn skrymtade för HERranom med the-
 ras Mun och lugo för honom med the-
 ras Tungo / war theme/ at thetas Hierta
 war icke fast til honom/ och höllo sig icke
 trooliga til hans Förbund Psalm. 78. 36/ 37.

Såsom Judarna swororo, så hafwe wij och swurit HER-
 ranom

ranom wår om GUD/ och at thet wore aff alt Hierta! Then
 samma Herren som fodrar en Helig Dyrkan aff oss emot
 sig sielf/ fordrar och en trogen Tienst uthaf oss emot wår
 Konung; Men såsom Meraniffian är swagh och blifwer
 frestادت när hon skal wijsa sin Skyldigheet emoth GUD/
 så kan hon och blifwa förled i sin Troheet emot Konungen/
 eenkannerligen så hon än icke hafwer sworet honom af alt
 Hierta. Men genom Eden fördubblar hon det Band thet
 med hon tilförenne är bunden/ ty när wij gøre wår Sed/
 skeer icke allenast en blätt önskan at kunna lefwa effter Ee-
 den/ då tage wij icke oss före allenast med altwar at fullgöra
 honom/ uthan och wij förpliche oss med willia til det straff
 som Eden oss pålägger/ så frampt wij honom förbryta skul-
 le; Förden skull måste här wara ett otwillkorligt och full-
 komligt sluti/ at icke wiika thet ifrån/ thet må gälla hwad
 som hålft det kunde/ Afwen som Köpman som satt sigh i
 sinnet at köpa then kosteliga Perlan/ icke achtade at han
 skulle sällia alt thet han ärte/allenast han skulle bekomma Per-
 lan. Så äre wij plichtige at göra wår Stoormechtigste och
 Allernådigste Konung wår Trooheetz Sed/ försäkrandes af
 alt Hierta at gå hans May:t tilhanda med all underdånig
 Wördna/ Fruchtan/ Lydna och Hørsamheet. Hwilken Sed
 wij skole så nyctit mera efftersträfwa at hålla/ som then 5.
 Anda uthi wår upläsne Text oss tber til förmanar/ hwil-
 ken oss gifwer tvenne stycken til at betrakta.

I. Den Fruchtan som oss bör hafwa för HERAN.

B 4

2, Den

2. Den Fruchtan som oss bör hafwa för Konungen.

Vot: Ps: 119. v. 39. Låt H Erre/tine Tienare hålla tin Bod stadeliga för tin Ord/ at wij måge fruchta tigh och Konungen Amen.

Ehuru korte wår Terte. Ord äro/ författa the likwål all wår Plicht och Skyldigheet/både emot GUD och Konungen/ när Salomon säger: **Fruchta H Erren och Konungen/** hwilke Ord äro så fast med hwarannan sammanbundne/ at ingen Meuniskia kan dem äthskillia/ ty fruchtan för then ene fordrar fruchtan för then andra/ then som H Erren fruchtar/ han fruchtar och honom som af H Errenom är sändt. Men at wij måge rätt lära at fruchta H Erren och Konungen/ så låtom oss höra hwadh een rätt fruchtan är. Thet är en Barnslig fruchtan/ thet är och en Eråldoms fruchtan/ den förre flyter af Rårleek/ den andra af Wrede och Förskräckelse. Denne senare fruchtan föll på Adam så snart han Syndat hade/ fördenskull gömde han sig för H Errens Ansichte/ och belände ånteligen orsaken der till såhandes: Jag hörde tina Röst i Ortegården och fruchtade mig/ ty iag är naken thetöre undstäck iag mig. Gen: 3: 10. Så fruchta ock Dieflarna för GUD! ty the troo at thet är en GUD och bårwa. Jac. 2. 19. Nästan en sådan Fruchtan hade ock den Tienaren som hade fått ett Pund

af sin HERRe til at handla med och gick bort och grof thet
 neder i Jorden/ och wiid HERRens återkomst sade: Jag
 wiste at tu äst en sträng Man/ tu upstär thet tu intet jäd-
 de/ och tu uphämtar/ ther tu intet strödde/ och Jag fruch-
 tade mig. Mat. 25/ 24. Men dock är icke all fruchtan för
 eens. Brede straff wård/ serdeles när Man har det uthse-
 ende ther med/ at icke willia förtörna den som man fruchtar;
 Dher som hafwer een sådan fruchtan/ kallar Salomon säll
 när han säger: **Säll är then som allestädes**
fruchtar. Prov. 28/ 14. Alla GUDs Barn skole noga
 behierta dhet Mishag som GUD hafwer til Synden/ och
 fördensfull granneligen taga sigh til wara at dhe icke för
 Syndens skull mishaga GUDI/ ty wi skole tienna GUDI til
 at tackias honom med tuchtigheet och fruchtan/ för then orsa-
 ken skull/ at han är een förtäraude Eld. Ebr: 12/ 28/ 29.
 Rådens icke för them som dräpa Kroppen/ och hafwa dock
 icke macht at dräpa Siälena/ uthan rådens meer honom
 som kan förderfwa både Siäl och Kropp t Helswete säger
 JEUS Matt. 10/ 28. Ther medh han icke allenast gifwer
 tilkänna hwem wi fruchta skole/ uthan ock orsaken til fruch-
 tan: Dock är denne Fruchtan icke någon Erälldoms Fruch-
 tan som är Lastwård/ och består ther uti / at Man fruch-
 tar sig mera för det onda som enom påkomma kan/ än thet
 Mishag/ som den andra fattar til honom. Man håller sig
 från Synden/ allenast aff Fruchtan för Helswete/ tå man
 gerna synda wille/ allenast man wore säker för Straffet/
 fruchtandes mehtra för det Onda som ther på föllier/ än för
 hans Person som det förbudit hafwer. En sådan hatar
 den

E

den som hafwer wijs så högt Straff förbudit honom til at göra thet som ondt är/ och hålles uti Lydna allenast aff fruchtan för Straffet: Men hans wanartiga Natur är i medler tijd heel begifwen til at göra thet onda/ ästwen som een Uf icke håller sigh längre ifrån Fähren än Heerden drifwer honom/ och skulle önska at han först kunde sönderijswa Heerden/ til at så mycket bättre förhåria Siorden.

Men een Barnslig Fruchtan är aff heel annan beskaffenheet/ som flyter både af Wördna och Kärleek; om hwilken Fruchtan den H. Ande i wår Text talar när han säger:

Min Son fructa HERRA oc Konungen.

En såsom han ställer sitt tabl icke til någon Träl och Dienares utan til Sonen/ så gifwer han tillänna sitt Faderliga Hertelag/ thet med han wil upwäckia sin Son til en Barnslig Fruchtan Kärleek och förtröstan. Aff een sådan Fruchtan berömmes Frälsaren JESUS i anseende til sin Menniskliga Natur aff Propheten som säger: Ett Rijs skal upgå aff Isai Slächte/ och een Teelning uthaf hans Root Frucht bära/ på hwilken skal hwijsas HERRANS fruchtans Ande. Es: II/ I. 2. En sådan Fruchtan hafwa alle Helige Anglar haft ifrån Werldzens beghnelse för theras Skapare/ och förwara then samma i alla ewigheet med alla helige i Himmelen/ som flyter thet aff at the betrachta hans stoorra Macht och Härligheet/ hans Rättfärdigheet/ Godheet och Barmhertigheet/ hans Wijsheet och

San.

Ganning/ hans dräpeliga Wälgärningar! ther medh han
 them bekrönt hafwer. En sådan Fruchtan hafwa ock alla
 Gudz Barn på Jorden/ betrachtandes hans Mayestetliga
 Warelse/ hans oändeliga Kraft/ förmedelst hwilken hans
 Hand kan förwandla all ting både i Himmelen och på Jor-
 dere; Willjen I icke fruchta migh säger
HEXren/ och icke försträckias för mig
 som sätter Hafwena sina Strand / ther
 innom thet alltid blifwa måste/ och ther
 intet öfswergåa/ och om the än swälla så
 förmå the ändock intet/ och om theß Böl-
 jor än fast bullra/ så måste the dock icke
 ther öfswergåa. Jer: 5. 22. The fruchta ho-
 nom för hans Godheet och Barmhertigheet skull: Tig
HEXre är ingen lijf, tu åst stoor och titt
 Rampn är stoort/ och tu kan thet bewij-
 sa med Gerningarna/hoo skulle icke fruch-
 ta tig tu Hedningarnas Konung. Jer: 10.
 6/7. Til en sådan Fruchtan förmanar David: Fruch-
 ter **HERren** i hans Helige / ty the som

fructa honom/ the hafwa ingen Brist.

Psalm. 34. 10.

Uthi denne Fruchtan imesluter sigh och den waarsamheet som een ianskyllig Christen böhr hafwa om sin Siäls Saligheet/ hwilken icke kan blifwa befordrat utan fruchtan/ aldenstund det är itt ibland the ting som fordrar then största Omsorg/ både för thes Wichtigheet skull/ och then swårheet/ som möter Menniskan ther utinnan; Förden skull gödd then H. Apostelen icke utan Orsaak deane Förmaningen: Skaffer med fruchtan oc båswwā/ at i salige warden. Phil 2:12. Wij äre icke allenast tröge til at sökia efter det goda/ uthan wij sinne äthskillige hinder i Wägen som hålla oss ther ifrån. Wårt Rött och Blod är trögt/ Werlden afhåller oss/ och Diefwulen försöhr oss/ och dersöre är oss nöden/ at wij wandrom uti detta Skände i Rådshaga. I. Pet: I. 17.

Denne Fruchtan hafwer en salig wårkan i wår Siäl och Sinne/ i wår förnågo och alla Krafter. Uthi Hiobs Beröm står Gudsfruchtigheeten som binder tilhåman hans Fromheet och Rättfärdigheet/ med thet at han flydde thet onda. Job. 1: 1. Hon är icke allenast en stark Tygel til at hålla oss ifrån Synden/ uthan och såsom hwasja Spårar/ til at drifwa oss til Fromheet och Rättfärdigheet. The oskillige Creaturen woro skapade Menniskan til tienst/ och dersöre skulle the fructa och lyda henne/ Menniskan är skapat GUD til tienst/ och när hans Fruchtan är

för hennes Ögon så syndar hon icke.
 Eröd: 20: 20. Men ther som ingen Gudzfruchtan är/ ther
 är intet något godt at förwänta. Ty säger Abraham när
 han war een Främling i Serar: Jagh tänckte/ til
 ewentyrs i thesse Rume är ingen Gudz-
 fruchtan/ och the slå mig ihjäl/ för mina
 Hustru skull; Och til at förekomma thet/ nödgades
 han föregifwa at Sara war hans Syster. Gen: 20: 11.
 Ther som een rätt Gudzfruchtan är/ they är och een san-
 skyllig Lydnamoth GUD; När David beder: Wissa
 mig HERRen tin Wäg/ at iag må wan-
 dra i tine Ganning / stutther han thet under
 Gudzfruchtan/ säyandes: Behålt mitt Hierta
 wijs thet eena/ at iag titt Namn fruch-
 tar. Psalm. 86: 11. GUD wil warda hel-
 gader på them som nalkas honom. Levit:
 10: 3. Thet uttyder Propheten på HERrens Fruchtan:
 Helger HERren Zebaoth/ honom låter
 wara eder Fruchtan och Försträckelse.
 Esa: 8: 13.

Skructer förthenfull HErran/ Eißelige HErrans
 ätherlöste/ ty thet förminskar icke/ uthan öter Eder säll-
 och och Saligheet.

Säll är then som fruch-
 tar HErran/ och på hans Wägar går.

Psalm: 128: 1. Englarna i Himmelen see alltid wår Him-
 melske Faders Ansichte/ och fructa honom/ och theruthi
 består thetas högsta Saligheet. GUD wil at wij alltid sko-
 le besinna hans Härligheet och Godheet/ hwilke bägge up-
 wäckta i oss Fructan och Kärleek/ een Fructan föreenat
 med största wördna/ och een Kärleek sammanfogadt med
 förnögd Glädie. Ty at ock uti den rätta Fructan är Glä-
 die/ wittnar David när han sälunda förmanar: **Tie-**

nar HErranom med Fructan/ och frög-
der eder med bätswande. Psalm: 2: 10. Thet

är een synnerlig beblandelse aff Fructan och Glädie/ aff
 Frögd och bätswande uthi thet Hierta ther GUD boor med
 sin Nåde. David säger at **Godheeten och Tröo-**

heeten mötas tilsamman/ Kättfärdighee-
ten och Frijden kysas. Men icke mindre Fruch-

tan och Glädie/ ther GUDS Nåd är wärkande. Ty
 then som **HErran fructar/ han hafwer**
 och stor Lust til hans **Bodh/** och these bägge

göra

göra honom säll. Psalm: 112: 1. När wij genom Fruch-
tan hålla oss ifrån det som GUD misshagar / flyendes
Verldenes förgängeliga Lusta / kunne
wij glädia oss at wij äre delachtige word-
ne af GUDS Natur / 2. Pet: 1: 4. Ty theri-
genom beslijte wij oss om Heligheeten såsom han och Helig
är. All annor Glädie är farande lijka såsom Agnar som
Wädret bortför: Medan hoon på ståår är hon mistänckt
at wara syndig / therföre kan then som Gud fruchtar icke
säkert förtoo sig uti een sådan Glädie; Salomon sade i
sitt Hierta: Nu wäl / iagh wil lefwa wäl /
och göra mig goda Dagar / men han gifwer
ther bredewijdh sitt Omdöme ther om säyandes: Sij
thet war och fåfängligheet: Jag sade til
Löyet / tu äst galet / och til Glädiena hwad
göör tu. Coh: 2: 1 / 2. Men at lefwa i HERRANS
Fruchtan / thet är / hafwa een tröstfull Hugnad / såsom
Församblingarna i Judea och Galilea och Samaria / som
hade Frijd oc förkåfrade sig / wandrandes
i HERRANS råddhåga / och upfyltes med
thens Helige Andes Tröst. Act. 9. 31.
E 4 Den

Denne Fruchtan gifwer oss styrckio och Krafft at bryta
 oss igenom all Mootgång och Wederwårdigheet. **Ty**
GUD hafwer icke gifwit oss **Räddhå-**
gans Anda uthan **Krafftenes**. 2. Tim: 1: 6.
 icke **Räddhågans** at wij skole försträckias i Nödene/ utan
Fruchtans/ at wij skole hafwa wår Tillflycht uti Baruslig
 förtröstan til wår **Himmelske Fader**. fruchtar **Eder**
 icke såsom the göra/ och grufwer eder icke/
 uthan helger **HERAN zebaoth** / honom
 låter wara eder fruchtan och försträckel-
 se/ så skal han warda en **Helgelse**. Es: 8:
 12/ 13. Then som fruchtar sig för **Werlden** han hafwer
 ingen **Tillflycht**/ när **Werlden** wänder sigh emoot honom.
Men HERANS fruchtan fordrar til **Lifz**/
 och skal mått warda / at intet ondt skal
 heemsökia henne. **Prov. 19: 23**. När the **Ogud-**
 achtige äro i theas **Nöd** och tweeta icke någon hielp tilgåå/
 så hafwa the **Gudfruchtige** icke behoof at försträckias/ ty
HERANS **Hielp** är när them som fruch-
 at honom. **Psalm. 85/ 10**. The **Ogudachtige** sambla
 i **Mörckret** och wistas i **Dödzens Skugga** / men genom
HER-

HERRANS fruchtan warder Man floek och förständig/ Ty
 Hon är begynnelsen til all Lära. Prov: 1. 7.
 Hoon är een tuchtan til Wijsheet. Prov:
 15: 33. Orjaken här til är thenne/ at then som HERRAN
 fructar/ han batwer honom för Ögonen/ och betrachtar
 hans Lag/ hwilken är klar och uplyser ögo-
 nen. Psalm. 19: 11. The Ögudachtigas Läbra är
 alsamän Synd/och the blifwa fast i sine
 Högfärd. Psalm: 59: 13. Men genom HERRANS
 Fruchtan flyr Man för dhett Onda/ Ty HERRANS
 fruchtan haatar thet arga / Högfärd /
 Högmod/ och een ondän Wäg/ och kan
 icke lijda een wrångan mun. Prov: 8: 13.
 Ther af sköntes måst at HERRANS Fruchtan är rootat i
 Hierta/ när wåra Ord/ Attheswor/ och Gerningar icke äro
 onde/ uthan wij hälle HERRANS Båd och Rätter. Ty så-
 som the som HERRAN fructa hafwa een uplyst Siäl/ så
 hafwa the ock een Helig Willia / och thetas Tröst är
 then/ at the itt gode Samwete hafwa /
 och winläggia sig at hafwa ett gode
 Ömgångelse när alla Heb: 13: 18.

Sadana och flere förmåhner kan een Menniska för-
 skaffa sig genom **H**Errans Fruchtan/ men så frampyt the skole
 wara rätte och sannskyllige/ måste the hålla profwet emot
 een ostrymptachtig Konunge Fruchtan/ aldenstund **S**alo-
 mon genom then **S**. Anda, desse bägge tillsammans binder
 säyandes: **fruchter HErran och Konungen/**
 hwar om oß förhåller.

Thet Andra Stycket.

Sedan then **S**. Salomon hade föresedt **G**udztiesten
 med een fast Grund/ wil han ock byggia thet **W**eridzliga
 Regimentet uppå starcke **P**eelare; Och göra tillijka/ både
 een god **C**hrift och een trogen **U**ndersätthe: **H**wilket **F**eer/
 när **M**an har **F**ruchtan för **G**udh/ och tager sin **S**kyldig-
 heet i acht emoth **K**onungen. **H**warigenom han blifwer för-
 warat för **K**ätterij emot **G**UD/ och **U**proor emoth **S**wer-
 heeten. **T**hesse bägge äro hårdare sammanbundne än **G**or-
 dij **K**nuth/ som den stoora **A**lexander icke kunde uplösa. **T**y
 thet **H**Errans **F**ruchtan är/ thet är omöyeligt at ock icke
Konungens **F**ruchtan infinner sig/ thesse omfatta hwaran-
 nan och äro lijka såsom tillsammansflåtade. **T**hen som fruch-
 tar **H**Erren i **H**immelen/ han fruchtar ock honom som för-
 träder hans ställe på **J**ordene/ och warder kallat **G**UD.
Palm. 82. 1. **T**hen som fruchtar **G**UD/ han fruchtar ock
Konungen/ och then som fruchtar **K**onungen/ han fruchtar
 honom i **G**UDI/ ty han fruchtar honom icke allenast för

**Straffet skull/ uthan ock för Samwetet
skull/ Rom: 13: 5. och GUD är then som hafwer inplan-
tat i Menniskan itt sådant Samwete.**

Wij hafwe i det förra Stycket hört/ hwad för Fruch-
tan **HERREN** fordrar aff oss; Så skole wij och hafwa een
Fruchtan för Konugen/ eenkannerligén när han regerar ef-
ter **HERRENS** sinne. Ty eburuwäl somblige göra een åt-
skildnad emellan Fruchtan för **GUD** och Konungen/ såsom
wore the aff årskilte Natureer / sökiandes at styrckia sin
mening med Apostelens Petri Ord: **fruchter GUD/**

åhrer Rdnungen. 1. Pet: 2) 17. Hwilken skulle
haftt Öga uppå wåre Terte. Ord/ och them således welat för-
klara; Weete wij dock at den **H. Petrus** icke förändrar the-
ta Ordasättet til den endan/ som skulle han the med wil-
lia förminsta Konungens Högheet/ Wålde och Myndigheet/
och at Undersåtarena i den händelsen icke wore honom nå-
gon Fruchtan Skyldige: Ingalunda. Ty och nya Testa-
mentzens Skrifter äro så fierran ifrån at betaga Öfwerheeten
den wördna och Fruchtan som Undersåtaren åbro henne
Skyldige både efter Gudz och Werldzig Lag/ som the me-
ra bekräfta then samma. Thessförutan skole wij wetta at
Petrus förstår intet annat med then åbra som han fordrar
för Konungen/ ån then Fruchtan som then **H. Ande** genom
Salomon kräfwet/ hwilket och thet Ordet *υπάω* som A-
postilen brukar i Grundtexten stadfäster/ och komer öfwerrens
med thet Latiniska *timeo*. Förthensfull när Petrus säger.

åhrer Konungen/ förstår han at wij skole gifwa
 tilkänna medh uthwärtas åhresamme åthbyrder/ then fruch-
 tan som wij hafwa i Hierta.

MEn icke desto mindre samtycke wij gerna ther til/
 at thet är een åthskildnad emellan HErrans och Konungens
 fruchtan i anseende til theras Grader. Therföre nämper
 ock Salomon först HErran och sedan Konungen; Wij
 skole hafwa een sådan Fruchtan för GUD at wij lättie wår
 Troo och förtröstan på honom/ men för Konungen at wij
 icke så förlåte oss på honom / at wij sättie Kött til
wår Arm. Jer: 17/ 5. Ty thet wil HErrn allena
 för sig behålla / som är een Ristålstande GUD/ ock icke gif-
 wer sin åhra åth androm. Konungarna kallas Sudar/ ty
 the äro omgiordade med Guddomlige Strålar/ Men the
 äro lijkwål icke Sudar aff Naturen som Himmelens och
 Jordennes HErra är / ty the äro Menniskior. Icke desto
 mindre ståa the offta brede wiidh hwarandra i then H.
 Skriff. **Naboth** hafwer wålsignat **GUD**
och Konungen. Låse wij 1. Konung: 3: 21/ 13. Thet
 berättas om Mojs/ at hā war i Konunga wålde/
 Deut. 33/ 5. Men han står brede wid HErran när then
 H. Ande säger: at **Folck**et fruchtade **HErran/**
och trodde honom / och hans Tienare
Mose. Exod. 14/ 31. Troon är icke mindre än Fruchtan/

om Guld efterlåter oss at wij skole troo hans Tjenare jemp-
te sig siel/ hwarföre skulle han förwågra oss at fruchta them.

Denne Fruchtan består uti åthskillige ting/ men
eenkannerligen uti these efterfölliande: Först at wij wör-
da Herrans Sinorda/ för then Högheet som then aldra-
högste hafwer satt honom uti/ genom hwilken han wälsig-
nar oss/ han stadfäster oss sitt Ord/ han beskyddar oss för
wåra Fiender/ han förseer oss med Freed och Roligheet/ han
förmehrar wårt goda/ och låter oss det niuta medh Frögd
och Glädie. Thersöre gifwer hwarjom och ee-
nom thet i plichtige åhren/ them rådyl som
rådyl tilhörer/ them Heeder som Heeder
tilhörer/ hwar och en ware Gfwerhee-
tena som Wäldet hafwer underdånig.

Rom: 13: 7/ 1. Thet böhr altid wara een åthskildnad e-
mellan then som regerar och warder regeradt/ emellanden
som befaller/ och lyder Befallningen. Om wij ransake hee-
la Naturen icke allenast i Himmelen och på Jordenne/ u-
tan ock den åthskildnaden som är i Hellsiwete/ så finna wij en
Ordning emellan them som öfwer och under åbro/ och för
denne Ordningen skall/ een wördna hoos the ringare för
them som högre äro. I Himmelen äro somblige Zera-
phim/ och Cherubim/ ther äro Thron och Herskap/

Förstendöme och Gfwerheet. Col. I, 16.

I Hellsiwete äro icke alla Lucifer/ uthan denne hafwer sitt

anhang. Men these måge betymbra sigh om theras Skyldigheet och wördna emoth theras Möckens Förste. Os bör om Hierta wara hwad wij göra skole/ både för vår plicht och egen nytta skull. Til at förplichta os så mycket mehra ther til/ warda Undersättherne kallade Konungens Tienare.

David sade til alla sina Tienare som när honom woro i Jerusaleml/ up lätt os fly; Ty här blifwer ingen undflycht för Absalon. 2. Sam: 15/ 14. J Ehu Undersätthare kalla sigh icke allenast hans Tienare/ uthan och han kallar them sine egne/ 2. Kon: b. 10/ 5/ 6. Ther som är en rätt Tienare/ bewijser icke allenast sin Herre den Wördna och Lydna som han honom skyldig är / och wij ther om hört hafwom i förberedelsen/ uthan och

II. **D**iffar han sin Herre allskönslycksaligheet/wäl wetandes at hans upkomst stödier sigh wiid sin Herres wälgång. Förden skull försummar een trogen Udersätthare icke at hielpa til medh sine Böner hoos GUDH / at Öfwerheetens Regemente måtte wara lyckeligit och wälsignadt: Så förmanar iag nu at man för all ting hafwer Böner / afkallan / Förböner och Tacksägelse för alla Meniskior/ för Konungar och för alla Öfwerheet ; På thet wij måge leswa uti

itt roligit och stilla Lefwerne/i all Gudach-
 tigheet oc åhriligheet. I. Tim. 2: 1/2 I betrachtande
 här af/hafwer Konungen David genom then H. Andas upfatt
 för Underfåtharena/ huruledes the för thetas Konung bidia
 skole iånandes: **HERREN** höre tig i Nödene/
JACOBS GUD; Namn beskydde tigh.
 Han sände tig hielp af Helgedomen/ och
 styrcke tig af Zion/ Han täncke uppå all
 tin spisoffer / och tin brännoffer wa-
 re seet/ Sela. Han gifwe tig hwad titt
 hierta begiårar / och fullborde all tin
 anslag. Psalm. 20: 1. 2/ 3/ 4. **SÖKER** Stad-
 zens bästa tijt iagh hafwer låtit bort-
 föra eder/ och bidier för honom til **HER-**
RAN/ ty tå honom wåhl går/ så går i-
 der ock wåhl. Jer. 29. 7. När David hade befalt
 Prästen Zadock/ sampt med Propheten Nathan at siñdria
 Salomon til Konung öfwer Israel/ och at the skulle blå-
 sa med Basuner/ och säya: **LYCKA** skee Konung
SALOMO; SWARADE Benaja **TOSJADA**

Amen thet säye och så HERRen / min
 Herras Konungens Gud. I. Kon. B. I. 34/36.
 Uthaf Fruchtan för Konungen och den Kärleek som thet med
 bör wara bemängt flyter.

III. **U**ndersåtharena äro högst bekymbrade om hans
 wälgång wälwetandes at thetas egen wältrefwad thet af
 hänger. Förden skull skola the så mycket mindre tillåta nå-
 got som hans May:t och Höghet kunde wara förkleenligt/
 som dhe äro förbundne til at afwäria sådant efter thetas
 högsta förmågo. En såsom ett Barn som fruchtat sin Fa-
 der/ hafwer om Hierta sin Faders Wälgång / så böbr
 och en Undersåthare betee sig emot Landzens Fader. När
 Simei bannade Konung David/ kallandes honom Blod-
 hund och Belials Man/ kunde Abisai Seruja Son sådant
 icke lijda/ uthan sade: Skal denna döda hunden
 banna min Herra Konungen? Jag wil
 gå bort och hugga Hufwudet af honom.
 2. Sam: 16. 9. Ithai Huldheet och Trooheet för samna/
 David war så stoor at han ingalunda wille skillas ifrån
 honom/ när han flydde för Absalon/ uthan sade: Så sant
 som HERRen lefwer/ och så sant som min
 Herre Konungen lefwer/ hwar som hålft
 min Herre Konungen blifwer/ antingen i

Lijfwet/ ther skal tin Tienare och blifwa.

2. Sam. 15. 21. Wårt Lijff bör icke wara of så kårt/ at icke wår Konungz åhr of kårare. Ty hwar och en är plich-
tig at wårda sig mera om thet gemena bästa/ än om sitt e-
git/ aldenstund thet gemeena bästa är både wichtigare/ och
kan större nytta kasta utaf sig än som någon enskyltes wål-
gång/ och fördenskul såsom det är liite angelägit om een
Undersåthare i anseende til Konungen/ så bör och en Under-
såthare icke giöra stoort betänckande at wåga sin Wålsfärds
för sin Konungz/ iag meenar i the måhl som äro Laglige/
och lända til Gudz åhra/ och thet allmänna bästa. Myc-
ket mehra är han förbunden at uppenbara allehanda Sna-
ror och stämplingar ther medh een och annan kunde haf-
wa i sinnet at tilskynda Herrens Smorda någon Skada.
Når Konungen i Syrien förde Krig emot Israels Konung/
sände Propheten Elisa til thenne och lått jena honom:
Tag tig til wara/ at tu icke drager til
thet Kummert / förty the Syrer liggia

ther/ 2. Konunga B. 6: 9. Når Konung Ahasvert
Kammarerare Bigtan och Theres/ som Dörena wachta-
de/ hade i sinnet at the wille slå uppå Konungen/ och Marda-
chal thet förnam/ låt han Drättningen Esther thet så wee-
ta/ och Esther sade thet för Konungenom på Mardachal
wåga Est: 2. 22. Om wij skole hafwa een kårlig Fruch/
för Konungen bör of

IV. **W**isa wår willigheet uthi Utgiften af thet som of
pålågot warder at utgöra/ til Riktsens gagn och
under-

understöd. Hoo tienar til Kriig på sin egen såld någon tids / hoo planterar een Wijngårdh / och icke åter aff hans Frucht / eller hoo wachtar een Hiord / och åter icke af Hiordens Miölk. 1. Cor: 9. 7. Konunge Arbete är ett swårt Arbete / han behöfwer och många Tienare til at utföra thet som han asfritat hafwer.

Sad för een tung börda den har sigh pålagdt som har antagit at utföra ett Regemente / kan ingen bättre utsäna än then som bördan trycker / och wil at alt skal wäl och lyckeligen uti hans Regering aflöpa. Man plägar säna: Thet är icke alt Gull som glimmar / then Konglige Spiran är een härlig Spira / men många beswår och Plågor underkastadt / thesfore hafwer een sagdt / om man rått kände des Natur / skulle man icke uptaga henne af Markenne / hoo kan uthsäna then swårheet / som under thet Kongliga purpuret skyles? Det som een trogen Fader är i sitt Huus / thet måste een Konung wara i sitt Rijke / men hwadh för olijkheet thet är emellan bägges Omsorg och möda / kan man wähl sluta af then olijkheet som är emellan bägges underhafwande. Icke desto mindre händer thet offta at een Fader icke hinner skötha the sysslor som honom angåå ; Skulle thet så wara underligt at een Konung klagade sig ther öfwer? Jagh håller före at han omöneligen kunde uthårda under Regements bördan / thet then högste icke lättade henne / och hielpste sin Smorda. När Samuel hade smordt Saul

Saul til Konung öfwer Israel/ sade han HErrans
 Ande skal komma öfwer tig at tu prophete-
 rar med them/ och då skal tu warda een
 aänor **Man. i. Sam: 10/6.** Then konstige Elibu säger:
 Gud förkastar icke the mechtiga/ ty han
 är och mechtig af Hiertans Krafft / han
 wänder icke sin ögon ifrå the Råttfärdi-
 ga/ och Konungarna låter han sitta på
 Stolenom i ewig tijd at the höge blifwa.
 Hiob 36: 5/ 7. Och såsom then stöora Guden här jempte
 wil bruka Ordenteliga medel til at stadfästa Konungens
 Stohi/ och styrckia hans Regemente/ så hafwer han förbun-
 dit oss både med then Naturliga Lagen/ och sitt råttfärdiga
 Ord/ til at inkomma med wår förmögenheet/ utgifwandes
 det som wij skyldige ähro til Kijlsens hielp och understöd.
 Om Israels Konungz Sauls Rått betygar Samuel effter
 HErrans Ord säyandes: **Thetta skal wara Ko-
 nungens Rått then öfwer ider råda skal.**
 Ydra Söner skal han taga til sin Wagn/
 och resenärer som riida för hans Wagn :
 Och til Höfwisman öfwer tusende och

öfwer Femtijo/ och til åfermän som hās
 åfer bruka skola/ och til upskårare i Hans
 Såd/ och the som göra hans Harnest/
 och thet hans Wagnar tilhörer. Idra
 Döttrar skal han taga sigh til Apotheker-
 skor/ Koker Skor och Baker Skor. Idra
 bästa åfer/ och Wijngårdar/ och Olio-
 gårdar / skal han taga och gifwa sina
 Tienare/ thet til skal hā taga af idra Såd
 och Wijngårdar tinend / och gifwa sine
 Camererare och Tienare. Och idra Tie-
 nare och Tienarinnor/ och idra beyeli-
 gaste Ynglingar/ och idra åsnar skal han
 taga och uthrätta sijn åhrender med/ af
 idra Hiordar skal han taga Tjende/ och
 i måsten wara hās Trålar (rättare Tienare
 effter Grundspråket.) I. Sam: 8: 11. 17. The åtro fast män-
 ge som hafwa hållit före at Gudh skulle här gifwa til-
 kånna hwadh Tyrannij Saul worde öfswande/ aldenstund
 Isra e

Israel i otijd begärte Konung af Gud; Och at Gudh för
 denskull een så sträng och obarmhertig Konung gaf them i
 sin Brede. Til at bekräfta thetta/ föregifwa the at thet icke
 med rätta hörer en Konung til/ at taga eens annars Land
 och Åkrar til sig/ effter som och Achab blef jemnerligen straf-
 fat therföre at han hade intagit Nabotz Wijngård. Men
 om Man will saken rätt besinna/ har man icke behof at be-
 fahra någon orimlighheet när Man förswarar at Sa-
 muel beskriwer een sådan Konglig Rätt som alla Konun-
 gar med skäl äga/ och til den ändan böhr Man betänckta
 den äthskilnad som är emellan ett Rike och Regimente som
 först skal inrättas och fast ställas/ och thet som tilförene
 är inrättat och faststält: Sampt och thet som kan skee när
 nödwändigheeten sådant fordrar/ och när ingen nöd är för
 handen som sådant kräfwer. Fördenckull syndade Achab som
 af fåsång Lusta och een oloflig begärelse/ utan någon nöd/ uti
 itt inrättat Rike stodh effter Nabotz Wijngård/ hwilken
 han skulle hafwa lemnat til sin ägaude. Hwarföre han
 måste förfalla under Gudz hårda straff. Icke desto min-
 dre / skal Jesu Befallning altijdh gälla i detta måhlet:
**Gifwer Keysarenom thet Keysarenom
 tilhörer / och Gudi thet Gudi tilhörer.**
 Matt: 22. 21.

Il detta och annat mehra/ som hwar och een effter
 Stånd och Willkor/ är förbunden at bewijisa Konungen /
 blifwa wij icke ringa uymuntrade när wij beskåda the här-
 liga Rampn och höga Åhretittlar som wij finne både Gudz
 Ord/ och Werldzlige Historier hafwa behedrat dem med som
 E 3 hafwa

hafwa fördt ohet högsta Wället; Hwaruthinnau GUD
 sielf hafwer sin Hand/ såsom skedde med Salomo/ hwilken
 HErren gjorde ju större och större för he-
 la Israel/ och gaf honom itt hårligt Ri-
 ke 1. Crön: 25. 30. Tu Konung äst een Ko-
 nung öfwer alla Konungar / then Gudh
 af Himelen rijke/ Macht/ Starckheet/ och
 åhro gifwit hafwer säger Daniel om Nebudkad-
 nezar. Dan: 2. 27. Konungarne äro Gudz
 Församblingz Skaffare/ och Förstöror-
 na theras Ammor. Es: 49. 23. The äro GUDZ
 Tienare och Landzens Fäder: Heerdar för Folcket/ Rege-
 mens Hierta/ Siäl och And: Sudar och Gudz Anglar:
 Qwistar och Greenar under hwilkens Skugga mång och stor
 Folck bos: een Signetz Ring uti Gudz Hand: En Lyhta uti
 Rijket. Hwad kan mera säyas om een Menniskia til hennes
 Beröm och åhra/ och hwarföre skulle man icke fruchta och
 wörda den som Gud til sådan Högheet och May:t upfatt haf-
 wer. Bort fördesful med alla swärmeandar som uti sin wilfa-
 relse sättia sig up både emot det rätta Förnuftet och Gudz
 Ord/ emot Gudz Instichtelse och Naturens Ordning; the äro
 icke wärde at warda räknade ibland Menniskior the så upsättia
 sig emot Gudz och all Mennisklig Ordning. Ty at the meena
 thet med kunna hielpa sig at Petrus kallat dem som Wäldet haf-

hafwa een Menisklig Ordning/ gifwa the meera tilkänna sin oförforenbeet i Skriften/ än at the skulle thet wijd något stöd i thetas galenskap siä. Wij bekänne ock at Öfwoheten är een Menisklig Ordning. 1: Pet. 2. 13. Aldenstund Gud uthwällier och upsätter Meniskior och icke Anglar der til/ han uträttar och genom samma Meniskior det han hafwa will/ the skola och komma ihog at the äro Meniskior/ iagh säger genont then nåd mig gifwen är/ hwarion och enom af eder/ at ingen hålle mer af sig än honom bör hålla/ utan hålle sigh så at thet är mätta medh. Rom: 12. 3. Hwilket när Konung Herodes förgat och emottog een Guddomlig ähra af Folket/ som roopade Gudz Köst är thetta och icke Meniskiors/ slog honom H&Krans Engel at han icke gaf GUDI ährona. Act: 12. 22. Så skole och alla Konungar i Werldenne ihogkomma at dhe så wijda ähro Menisklig Ordning / som dhe äro ock Meniskior och äro Menisklig Willkor och Swagheeter underkastade/ med Swärheeter och bekymmer öfwerlastade/ at the så wähl som andra Meniskior offta klaga måste/ een usel och jemmerlig ting är med alla Meniskior alt ifrån Moderliifwet/ til theß the

i Tordenne then alles wår Moder år be-
 grafne warda. Syr: 40. 1. Icke desto mindre blifwer
 thet altid fast och stadigt at Öfwerhetē år och en Gud; Ordning/
 ty ingen Öfwerheet år uthan af Gudi/
 then Öfwerheet som år/ hon år skickat
 af Gudi. Rom: 13. 1. Then Högste hafwer
 Wäld öfwer Menniskiors Rike och gif-
 wer them hwem han wil. Dan: 4. 22. Jesus
 sielf bekräftar detta när han säger til Pilatum/ tu ha-
 de ingen Macht öfwer mig wore hon-
 tigh icke gifwen ofwan efter. Joh: 19. 11.
 Så hörer nu i Konungar och merker /
 lärer i Domare på Torden/ fatter i öh-
 rona i som öfwer många råden/ I som
 uphåfwen eder öfwer Folken / ty eder
 år Öfwerheeten gifwen af HERRanom
 och Wäldet af then Högsta/ hwilken ef-
 terfråga wil huru i handlen/ och ran-
 saka

Saaka hwadh S för Händer hafwen.

Cap: 6. 2.

Allehuruwål Elsf. S. återlöste i ähren för bundne för, medelst den Fruchtan som j ären skyldige Konungen/ både efter Gudz Ord och then Naturlige Lagen/ til at insinna eder uti desse upräknade och fleere Skyldigbeeter/ alt til edert egit gagn och goda/ lijkwål wil Hans May:t allernådigtst påminna Eder ther om/ at i betygen och förplichten eder med een Solenn Fed/ til hwilken i skolen wara så mycket färdigare/ som Hans May:t derigenom söker Edert bästa. Om iag hade lof at ställa eder uti een sådan frijheet at j sielfwe finge utwållia om j willen sweria Konungenom eller ey j troor iag at ingen skulle wara så komien ifrån sitt Förnuft/ så förgåten af sin plicht/ så försumlig til sin Wålfärd/ som skulle biuda at draga sigh ther undan.

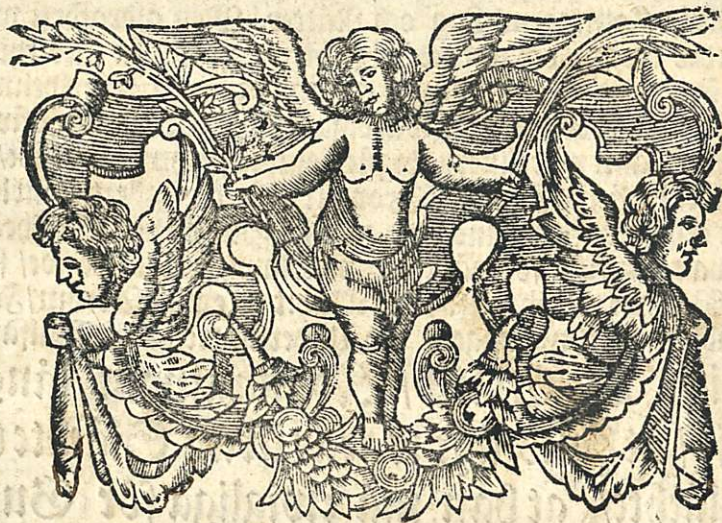
Det komer mig före i detta målet/ när som Jesus wille förplichta sina efterfölliare at taga hans Dof på sig; tå beropade han sig ther på at hans Dof war liufligit och hans Bårda war lätt/ at dhe skulle så mycket wiligare wara til at antaga det. Hwad är liufligare än at lefwa efter Lag och Rättwijsa Stadgar/ der til wij warda förbundne genom een Fed/ ty hwad ferdrar wår allernådigtste Konung annat uthaf oss/ än det wij sielf hafwa sökt Hans May:t om. Hwar och een som hafwer ett Embete han hafwer bekommit dhett efter sin åstundan/ och skulle han haft i sinnet til at bedrägeliga förestå thet/ gjorde han icke allenast emot Apost: Förmaning som säger: **Hafwer någor ett Embete så achte han ther på.**

Rom: 12. 7. Uthan ock i Werldzlig mätto / hade affklädt sigh all Uhra och Reedeligheet. Men hwadh är det annat som Hans May:t har uthseende på / med hwars och eens Sed som något Embete förtrodt är / än at han så mycklet starckare må bindas at achta ther på / och det böhr oss förstå jemtwäl om dem som icke äro satte at förestå wiså Embeten och Tienster / uthan elliest hatwa sina Syflor och Handterningar / såsom een trogen Undersåthare. Thet är somt som står i wår friie willta til at låta eller göra med som wij tyckie / såsom Petrus sade til Anania om Åkern som han såldt hade / och lagdt något af wårdet affsides / tu hade wäl kunnat behållan Act: 5. 4. Men thet är åther somt som icke står i wår Friiheet at handla med effter wår willia / ty Konungens Rätt böhr hafwa sin framgång ock dhe som hafwa gifwit sine Namn at wara Undersåthare / äro förbundne til at hålla Konungens Rätt. En Fader mister icke sin Rätt at wara Fader / ändock hans Son icke är förplichtat förmedelst någon Sed at ehrkänna honom för Fader / ty han är ther til hårdt förbunden af Naturen / så hafwe wij alle warit förbundne medh Fruchtan / Troosheet ock Lydna emoth wår allernådigste Konung länge sedan / fast än wij först i dag skola betnga det med starck Sed ock förplichtelse ; Hwilket sedan blifwer så mycklet starckare som wij medh dubbelt Band dher til blifwa håldue. En thet som wij här til hafwa haft i Sierta / det yttrar signu uti Ord ock åthåfwer ; Konungen Hissias låter senva til Israel ock Juda warer icke halsstyswe såsö i dra Fader / utå räcker HERRÅOM idar häd.

2. Bar. 30. 8. i. c. Lager honom i Hand och görer Förbund med honom at i willien wara hans Folck/ hans Röst hörige ock lydige. The wore theß förutan förbundne ther til/ Gud war theras Skapare och the hans Creatur: Han war theras HERR och the hans Tjenare / men at the skulle så mycket mehra besinna sig/ wille Hissias at the skulle påminna sig der om/ med utwärtas åthåfwer ock Teckn. Så wil ock war allernådigste Konung at i påminnen eder: Icke allenast påminnen / uthan ock uthlöfwen: Icke allenast uthlöfwen/ uthan ock föresättien eder: Icke allenast föresättien Eder / Uthan ock förplichten Eder med een Eed til at hålla Konungens Lag och Rätter. Men aldrasförst wijser eder trogne ock underdånige hiertelag tillijka med migh ock önsker at alla Konungars Konung heela Werldennes HERR och stoora Regent/wärdigas nådeligen utgiuta öfwer Hans May:t war Allernådigste Konung sin ynniga Nåde/ til at befästa Hans May:t Thron uti Rättferdigheet/ Härligheet och Frid/synra hans Råd med sin Himmeliska Wijsheet / gifware en lycklig förtgång i hans May:t förhafwande/ sitt H. Rampn til åhra/ Hans May:t til ewigt Beröm/ Församblingen til upbyggelse och Undersätarena til Wälfärd.

Giff/ O GUD/ Konungenom långt Liff/ at hans år warar ifrån Slächte til Slächte/ at han må ewigligen för Gudi sittande blifwa/ bewissa honom Godheet

ock Toohet att the bewara honom /
 så wil iagh loffsiunga tino Rampne
 Gwinnerliga / at iagh må beta=
 la mijn Løffte dageliga /
 A M E N.

Reenpaa
 Herl. Gkuz
 Sperling